

Reactie concept CDM-advies indeling gewastypen:

1. Koolzaad als rustgewas

In Tabel B1c. (Lijst met niet-uitspoelingsgevoelige gewassen die niet voldoen aan de criteria van rustgewassen) staat zomer- en winterkoolzaad ook benoemd. De reden dat dit gewas geen rustgewas is vanwege de beperkte beworteling en een lage bijdrage aan bevordering bodemgezondheid, aldus CDM. Dit is niet juist. Het is onlogisch dat koolzaad niet wordt aangemerkt als rustgewas, omdat het gewas een goede beworteling heeft en op meerdere fronten bijdraagt aan bodemkwaliteit.

Beworteling van koolzaad

In lossere grond ontwikkelt zich een penwortel tot op een diepte van meer dan een meter met laterale wortelgroei. Een volwassen plant kan tot op een diepte van een meter water opnemen. In het herfst- en winterseizoen functioneert het wortelsysteem als een voedingsstoffenreservoir. Deze reservevoeding wordt in de lente vnl. gebruikt voor de hergroei van de bladeren. Daarnaast is het zo dat door de diepe en brede worteling van koolzaad de bodemstructuur wordt verbeterd. Dit heeft tot gevolg dat bijv. de opbrengst aan wintergranen direct na de teelt van koolzaad 10% hoger ligt.

Bevordering bodemgezondheid: organische stof

Het effect van koolzaad op de fysische bodemgezondheid (structuur) is dus positief. Het effect van koolzaad op de biologische bodemgezondheid kan worden gemeten op het gebied van toevoer van organische stof en stimulans van bodemleven.

Het koolzaadstro kan worden afgevoerd of in de grond worden gebracht. Als het in de grond wordt gebracht zorgt dat voor een verhoging van het organische stofgehalte en het koolstofgehalte en dus een verhoging van de C/N-verhouding in de bodem. Koolzaad produceert totaal 14.000 kg tot 17.000 kg organisch droge stof opbrengst per hectare. Daarmee komt dit gewas goed mee met andere rustgewassen zoals granen.

- 3.000 - 4.500 kg koolzaad
- 3.000 - 4.500 kg stro
- 8.000 kg wortelstelsel

Bevordering bodemgezondheid: bodemleven

Het gewas helpt bij het verbeteren van de bodemstructuur. De lange penwortels maken de grond los waardoor voldoende water en lucht in de bodem wordt opgeslagen en ook het bodemleven actief kan blijven. Ook de bovengrondse biodiversiteit profiteert van deze teelt vanwege nectar en stuifmeel van de koolzaadbloemen.

<https://edepot.wur.nl/422299>

<https://www.colzaco.nl/downloads/de-teelt/teelthandleiding.pdf>

<https://edepot.wur.nl/317451>

[https://www.rli.nl/sites/default/files/webform/pure_plantaardige_olie_ppo_van_europees_koolzaad - feiten en cijfers -pdf.pdf](https://www.rli.nl/sites/default/files/webform/pure_plantaardige_olie_ppo_van_europees_koolzaad_-_feiten_en_cijfers_-pdf.pdf)

2. Uitgangsmateriaal voor groenbemesters

In het rapport worden niet de hoofdteelt van groenbemesters meegenomen. Er moet namelijk ook uitgangsmateriaal voor groenbemesters worden geproduceerd. In Nederland worden vele soorten gras vermeerderd zoals: rietzwenkgras, Engels raaigras, Italiaans raaigras, gekruist raaigras en Westerwolds raaigras. Maar ook teelten zoals bladrammenas, gele mosterd en Japanse haver zijn mogelijk. Echter, deze staan niet als rustgewas aangemerkt. Het zou zonde zijn als deze hoofdteelten dreigen tussen wal en schip te vallen door de regelgeving. LTO Akkerbouw ziet twee mogelijkheden om dit te verhelpen:

- Alle genoemde vanggewassen ook opnemen in tabel Tabel B1b: Lijst met niet-uitspoelingsgevoelige rustgewassen
- Een algemene vrijstelling voor zaadgewassen opnemen in het advies

3. Uitgangsmateriaal voor groentegewassen

Uitgangsmaterialen zoals zaaizaden voor de teelt van gewassen en zaadvermeerdering hebben een hele andere teeltmethode dan de gewassen waar ze uiteindelijk uitgangsmateriaal voor zijn. In grote lijnen kan voor zaadteelt gesteld worden dat deze teelten organische stof aanvoeren omdat het maaigewassen zijn. Daarnaast hebben de “doorschietende gewassen”, die zorgen voor zaden, meer loof en vezelrijker loof. Dit zorgt voor een goede bodemkwaliteit en zorgt voor een goede stikstofopname. Diepwortelend hangt van het gewas af. De teelt van spinazie- en aspergezaden zouden daarom moeten worden aangemerkt als rustgewas. Tevens kan Spinazie worden opgenomen in Tabel 1: Geselecteerde ‘niet-uitspoelingsgevoelige gewassen’. Bron: <https://edepot.wur.nl/43475>

	Voor consumptie	Voor uitgangsmateriaal
Spinazie		
Asperge		

4. Ontbrekende gewassen en dynamische lijsten

Het CDM geeft zelf in haar conceptadvies aan dat er geen garantie gegeven kan worden dat de lijsten compleet zijn. Er wordt benadrukt dat nazorg nodig is. Er kan niet vanuit worden gegaan dat alle in Nederland geteelde gewassen op de (juiste) lijst staan. Het is belangrijk dat er flexibel met de lijsten wordt omgegaan en dat er ruimte wordt geboden om de ontbrekende gewassen in het advies op te nemen. Daarnaast is het belangrijk dat de lijsten jaarlijks worden geëvalueerd en dynamisch zijn. Nieuwe rassen en teelten kunnen worden toegevoegd en de bestaande lijst kan worden beoordeeld aan de hand van (uitspoelings)resultaten.